

El llobarro (*Dicentrarchus labrax*)

(ALDC, VIII, 1761. El llobarro)

El llobarro és un ‘serrànid, que pot atènyer els 100 centímetres de llargada, de cap i boca grossos, d'hàbits costaners i de carn molt apreciada (*Dicentrarchus labrax*)’. El suf. -arro s’ha afegit a *llop*, ben documentat des del s. XIV, del llat. LŪPUS, aplicat primer als adults grossos (Duran, 2007: 412-413), dit així també per la seva voracitat i potser per la “brava lluita contra els ormeigs de pesca” (DECat), opinió discutible (var. sintagmàtica: *llup de mart* 13, per a diferenciar-lo del llop de terra, *Canis lupus*); *llobarro* (s. XVI) presenta les var. *llabarro* 157, per assimilació de la *o* àtona a la *a* tònica (veg. Veny, 1999 c); *llibarro* 84, per assimilació de la vocal [ə] a la consonant palatal [ʎ]; *llombarro* 189, potser per homonimització amb *llom*, per la qualitat de la seva carn; *llouarro* 165, potser de **lloarro*, per caiguda de la [β] i inserció de [w]. El cast. *robalo* ha estat interpretat com a catalanisme (metàtesi de (*l*)*lobarro* > *robalo*) (DECat; San Nicolás, 2000: 258-259), però, tot i que són freqüents els ictònims castellans de procedència catalana (*rap*, *garneu*, *míjol*, etc.), no creiem que el *robalo* hagi de figurar en aquesta nòmina perquè *lobarro* es documenta en fonts andaluses en 1418

mentre que el cat. *llobarro* és atestat el 1599 i, a més, en el possible manlleu del cat. esperariem **roballo*; per tant, és més adequat pensar en un compost de *lobo* i el suf. augmentatiu -arro, *lobarro*, amb la corresponent metàtesi (Arias/de la Torre, 2019: 262-263).

En les enquestes apareix *corbina* 17 com a peix semblant al *llobarro* però més gros; efectivament es tracta del *corball*, que correspon a diverses espècies de *Sciaena* (Duran, 2010: 26-30).

De la cronologia documental i de l'estructura de mots podem deduir que la forma primigènia **llob* (< **llobo*) és l'origen de *llobarro* (doc. al final del s. XVI), com de **cab* (< *cap*) es va formar *cabot*. Conseqüentment amb aquestes dades, *llop* s’ha mantingut en àrees conservadores com són les illes (mall., men., alg.) i en alguns punts isolats peninsulars (ross., tort.).

Són mots normatius *llobarro*, des del DOrt, 1917; *llop*, des del DG₁, 1932, com a equivalent de *llobina*, un castellanisme absent de les nostres enquestes i que es manté com a entrada en el DIEC₁, 1995 i en el DIEC₂, 2007.

